

REVISION AF SLÄKTET CORISA LATR. BETRÄF- FANDE DESS SKANDINAVISKA ARTER

AF

H. D. J. WALLENGREN.

Hvad först beträffar det släktet gifna namnet, så hafva AMYOT & AUDINET-SERVILLE (Hemipt. pag. 445) redan 1843 visat, att det bör rätteligen skrivas *Corisa* och ej *Corixa*, såsom LATREILLE skref, emedan det härledes af grekiska ordet *χορις*, hvarför också FIEBER upptog det rätta skrifsättet. Ehuru de flesta författare sedan bibehållit LATREILLE's skrifsätt, använda vi här det rättare, såsom vi redan 1854 gjort i vår lilla uppsats »*Conspectus Specierum Scandinaviæ Generis Corisæ*», intagen i Öfversigt af Kongl. Vet. Akad. Förhandlingar. Sedan den tiden hafva flera arter af släktet, hvilka vi då ej kände, befunnits tillhöra vår fauna, hvarför det ej synt oss öfverflödigt, att här framlägga en revision af våra numera kända, till släktet hörande arter, och vi göra det så mycket hellre, som vi därigenom blifva i tillfälle rätta ett par af oss begångna misstag i vår förra uppsats, hvilken tyckes hafva varit okänd af adj. THOMSON, då han 1869 i »*Opuscula Ent. I*» utgaf sin »*Öfversigt af Sveriges Coriser.*»

Släktet tillhör FIEBERS Fam. *Corisæ* och skiljes från det äfven dithörande släktet *Sigara* FABR. genom frånvaron af eller fullt dold skutell, genom fyrledade, i en ränna dolda antenner, mellanbenens tarser kortare än tibian o. s. v.

Arterna uppehålla sig alla i vatten, dels i stillastående, dels i rinnande, och träffas där flera arter tillsammans, oftast i stor mängd. Merendels finnas de där nära botten och helst invid stränderna, men det är icke blott i sött, utan äfven i bräckt vatten, mera sällan i hafvets salta vatten, man träffar dem. Under de egentliga sommarmånaderna förekomma de fullbildade djuren vanligen

sparsammare, men däremot larver och puppor talrika; vår och höst är däremot den egentliga tiden för de förstnämnda, men dessa träffas till och med om vintern under isen och medfölja ej sällan isnoten, när sådan drages i insjöar. Djuren öfvervintra nämligen på bottnen af vattensamlingarna och äro genast i rörelse för propagationen så snart isen smält undan. Minst två om icke flera generationer förekomma under årets lopp. Endast under skymningen och natten, mycket sällan om dagen, lämna djuren vattnet och flyga omkring. De förflytta sig då från den ena vattensamlingen till den andra. Om dagen fångas de lätt i stora massor med vattenhåfven, då denna drages utifrån inåt stranden, men drages den utmed stranden, undkommer en stor del, emedan djuren vid minsta rörelse i vattnet skynda från stranden ut åt djupet, där de äro mera svåråtkomliga.

Under simmandet begagnas endast de bakersta benen, som också blifvit för detta ändamål särskildt formade. Därunder hänger det främsta paret rakt ned eller tryckes det samma mot bröstet. Det mellersta paret användes vid gåendet, hvarunder påskjutning sker med det bakersta, äfven begagnas det mellersta benparet att under hvilatid fasthålla djuret vid vattenväxter eller dylikt, hvarvid de långa klorna fatta i föremålet. Måhända också den egendomliga fördjupning, som hos en art finnes mellan låret och tibian på mellanbenen, begagnas för samma ändamål, så att djuret härigenom bättre må fasthållas i det rinnande vatten, hvari det helst vistas. Främsta paret fötter användes för födans upphämtande och förande till munnen. Med den egendomligt formade tarsen skrapas på stenar och växter, hvarefter den hastigt föres till mundelarna. Med säkerhet kan likväl ej afgöras hvaraf djuret när sig, men sannolikt hämtas födan af både växter och små vattendjur, vid hvilkas fångande de två rader borst, hvarmed tarsen är försedd, sannolikt göra god tjänst.

Honorna fästa äggen antingen blott ett eller några få tillsammans på någon vattenväxt. De äro till färgen gulhvita, af olika form hos de olika arterna, samt på olika sätt refflade eller retikulerade på ytan. Då larverna nyss utkläckts, äro de nästan färglösa, halft genomskinliga, endast ögonen äro mörka. Småningom blir färgen mörkare, med ännu mörkare, i längsgående rader ställda fläckar. Under utvecklingen antages allt mer det fullbildade dju-

rets färgteckning, men vingar saknas alldeles. Benen hafva samma form som hos det fullbildade djuret, med undantag däraf, att de bakersta tarserna hafva endast en led, försedd med 2 klor och enkla hår. Vingarna visa sig först sedan öfvergång till puppa skett och då blott såsom rudiment. Först vid sista hudömsningen framträda dessa i fullbildad form. — Djuren själva äro en begärlig föda för larver till *Dytiscus*-arter och Odonater samt för fiskar och andra större vattendjur.

Könen skiljas från hvarandra därigenom, att abdomens 4 sista buksegmenter äro hos ♂ annorlunda formade än hos ♀. Hos den senare äro de alltid i bakre kanten jämna och räta samt på båda kroppssidorna lika, men hos den förra äro de på ena kroppsidan vågformigt och ojämnt inskurna, under det inskärningarna på den andra sidan äro såsom vanligt jämna och räta. Buksegmenterna äro således hos hanen osymmetriska. Dessutom är pannan hos ♂ mer eller mindre plattad eller intryckt, under det att den mera sällan har denna form hos ♀, utan oftast är mer eller mindre konvex eller åtminstone jämnt hvälfd. Därför har främsta fotparets tars (*pala*) och stundom äfven låret hos ♂ en annan form än hos ♀.

Hos ♂ till flera arter har BUCHANAN WHITE på ryggsidan i kanten af abdomens sju segment påvisat ett organ, som benämnas *strigil*, bestående af en på kort stjälk sittande skifva, försedd med täta tänder, ställda i flera eller färre rader. Detta organ saknas hos en del arter, men finnes tydligt hos andra och är beläget på samma kroppssida, där buksegmenterna äro osymmetriska. För öfrigt känner man ännu ej ändamålet med detta organ, hvars skifva ofta är af olika form hos de olika arterna. Hos honorna har det ännu ej blifvit iakttaget.

Halfvingarna, som äro membranösa, utgöras af fyra vingfält, hvilka här torde böra särskildt framhållas för att kunna förstå följande artbeskrifningar, liksom några andra nedan begagnade termer torde behöfva beskrivas. Första vingfältet kallas *clavus* och är tresidigt, bildar en del af vingens inre kant och börjar bredt vid *pronotum* samt afsmalnar småningsom bakåt och slutar spetsigt. Från följande fält skiljes det genom en söm, som oftast är annorlunda färgad, och hvars främre del utgöras af ett mer eller mindre långt, opakt stycke, som ofta är af systematisk vikt.

Denna smala söm benämnes *clavi-söm*. Det andra fältet är *corium*, som ligger närmast det förra och är vid *pronotum* ganska smalt, men tilltager småningom bakåt i bredd, stöter till vingens inkant med ett litet hörn, där *clavus* slutar, och är i bakre kanten snedt tvärhugget. Det tredje fältet är den företrädesvis benämnda membranen och bildar vingens bakersta ända. Den skiljes från *corium* genom en sned söm, som oftast är af annan färg än vingen i öfrigt och sällan är otydlig eller helt utplånad. Denna söm benämnes membransömmen. Det fjärde fältet bildar vingens framkant eller utkant och kallas *costalfältet* samt sträcker sig från vingbasen till början af membranen. De 3 förstnämnda vingfälten äro oftast af mörk färg och försedda med gulaktiga tvärlinier eller småfläckar, hvaremot det sistnämnda är mer eller mindre enfärgadt, blekt eller brunaktigt. Halfvingarna äro antingen punkterade eller ännu oftare rasterade, hvilken reffling är snarlik den, som på trädgårdsgångarna åstadkommes medelst krattan eller trädgårdsräfsan; högst sällan äro de släta. *Pronotum* är likaledes oftast rasterad och försedd med gulaktiga tvärlinier samt har en upphöjd sidolinea, som vid bakhörnen stundom bildar mer eller mindre tydlig vinkel. Framtill på midten är *pronotum* försedd med en upphöjd köl, som stundom mera liknar blott en kort knöl, men ofta fortsättes mer eller mindre långt och är af vikt vid släktets indelning i underafdelningar. *Metasternum* slutar baktill mellan bakbenens lår i en tresidig spets, som kallas *xyphus*. För öfrigt begagnas samma termer som vid öfriga in-sektbeskrifningar.

Vid utarbetandet af föreliggande öfersikt hafva exemplar blifvit förf. meddelade af professor AURIVILLIUS från Lappland och flera andra provinser inom vårt land, äfvensom arter från Finland, där samlade af prof. J. SAHLBERG; vidare af kand. S. BENGTTSSON från Vermland, af kand. O. HOLMQVIST från Småland, af min son kand. H. WALLENGREN från Bohusläns skärgård, och slutligen en innehållsrik samling från olika ställen inom Skåne af konservator ROTH, hvilka herrar härigenom hembäres hjärtliga tacksägelser för deras visade beredvillighet att bidra till min uppsats. Därjämte har förf. själf under flera år samlat en mängd af ifrågavarande djur från Skåne och Blekinge. Från Norge hafva vi endast sett en enda hithörande art. Öfriga uppgifter därifrån

grundas sig på hvad SIEBKE meddelat i »*Enumeratio Insectorum Norvegiæ*» och hvad J. SAHLBERG meddelat i »*Vidensk. Selskab. Forhandlinger* 1880.

De skrifter, som blifvit vid utarbetandet af föreliggande uppsats begagnade och citerade, äro följande:

FALLÉN: *Hemiptera Sueciæ*; ZETTERSTEDT: *Insecta Lapponica*; THOMSON: *Opuscula Entomologica I & IV*; BURMEISTER: *Handbuch der Entomologie II*; FIEBER: *Species Generis Corisa* (Ex. Act. Reg. Bohem. Soc. Scient. Prag 1851) och *Die Europ. Hemiptera*, Wien 1861; FLOR: *Rhynchoten Livlands*; J. SAHLBERG: *Synopsis Amphibicorisarum et Hydrocorisarum Fennicæ* (i Notiser ur sällsk. pro Fauna & Flora Fennica Förhandlingar 1875); DOUGLAS & SCOTT: *British Hemiptera* (London 1865) och i »*The Entomol. Monthly Magazin*», Vol. I, III, IV, V, VI, X och XII; SAUNDERS: *Hemiptera Heteroptera of the Brit. Islands*, London 1892, samt slutligen författarens ofvan anförda *Conspectus*, intagen i Öfversigt af K. V. Akad. Förhandlingar 1854.

Släktet har blifvit deladt i flera undersläkten, hvilka troligen i en framtid till största delen kunna blifva ansedda såsom själfständiga släkten. De särskiljas på följande sätt:

I:o. Pronotum och halfvingar punkterade aldrig rastrede.

- A) Pronotum enfärgad, utan gula tvärlinier, buksegmenterna hos ♂ osymmetriska till höger och ♂ saknar strigil **6** *Cymatia*.
 B) Pronotum med gula tvärlinier; buksegmenterna hos ♂ osymmetriska till venster och hos ♂ finnes strigil **1** *Macrocorisa*.

II:o. Pronotum och halfvingar mer eller mindre rastrede och buksegmenterna hos ♂ osymmetriska till höger. (Pronotum med gula eller svarta tvärlinier.)

A) Pronotum framtill med kort köl, som sträcker sig bakåt blott öfver 3—4 af tvärlinierna, men stundom med längre, svagare antydning.

- 1) Bakersta benens metatars i spetsen med svart tvärband eller tresidig fläck; ♂ utan strigil **2** *Callicorisa*.
 2) Bakersta benens metatars i spetsen blek eller åtminstone utan svart tvärband eller tresidig fläck; ♂ med strigil **3** *Corisa*

B) Pronotum med tydlig, lång köl, som sträcker sig bakåt åtminstone öfver 5—6 af tvärlinierna; ♂ med strigil.

- 1) Mellanbenens tars kortare än tibian; hufvudet föga bredare än pronotum; ögonen betäckande hufvudets sidokant; pannan blott hos ♂ intryckt, hos ♀ hvälfd **4** *Arctocorisa*.
 2) Mellanbenens tars lika lång med tibian; hufvudet tydligen bredare än pronotum; ögonen lämnande hufvudets sidokant bredt obetäckt; pannan hos båda könen tydligt intryckt **5** *Glaenocorisa*.

I. Subgen. *Macrocorisa* THOMS.

Pronotum och halfvingar fint, knappt märkbart punkterade, hufvudet med ögonen föga bredare än pronotum, framtill ej kantigt utdraget; pannan hos ♂ tämligen otydligt plattad, hos ♀ konvex; ögonen nästan vidrörande hufvudets bakkant; pronotum tydligt bredare än långt och längre än hjässan, med gulaktiga tvärlinier, framtill på midten med kort köl, som bakåt räcker ej mer än öfver högst 2—3 af de gula tvärlinierna; halfvingarna med ej genom gul linea afskild membran; det opaka fältet af clavi sutur intager ej mer än $\frac{1}{4}$ af suturens längd; mellanbenens klor något kortare än tarsen; främsta tarsen ej orörligt sammanväxt med tibian, som hos ♂ är i yttersta spetsen försedd med en grof torne; buksegmenterna hos ♂ osymmetriska på venstra sidan, på hvilken äfven ryggens strigil finnes.

Undersläktet omfattar våra största arter, hvilkas halfvingar väl hafva gula teckningar, men dessa bilda inga tvärgående linier, utan en mängd oregelbundna småfläckar, som äro tämligen tätstående. Så vidt hittills är känt, höra till Skandinavians fauna ej mer än följande 3 arter:

I:o. Pronotum med 16—20 gulaktiga, oregelbundna tvärlinier.

a) Mellersta tibierna mot basen på inre sidan bredare, sammantryckta; mellersta lären hos ♂ med grof tand nära spetsen..... *dentipes*.

b) Mellersta tibierna mot basen på inre sidan ej bredare eller sammantryckta, utan normala; mellersta läret hos ♂ utan tand nära spetsen
Geoffroyi.

II:o. Pronotum med 12—14 gulaktiga, oregelbundna tvärlinier; mellersta tibierna normala och mellersta lären hos ♂ utan tand nära spetsen. *atomaria*.

1. *C. dentipes* THOMS. Ofvan svartbrun, undertill gulaktig, pronotum med 16 eller flera, klufna, afkortade samt där och hvar sammanstötande, tvärlinier; halfvingarna med tätstående, gulaktiga småfläckar, midten af bröstet och hela xyphus svarta; höfterna oftast utan svart fläck; 3—4 af bukens bassegmenter hos ♂ och 2—3 hos ♀ svarta; mellanbenens tibier hos båda könen på inre sidan mot basen bredare och sammantryckta, samt lären hos ♂ med grof tand mot spetsen. Längd 13—16 millim.

Hane. Pannans intryckning uppåt gående något emellan ögonen; främsta tarsen lång, knifformig, nästan parallelogramformig, i spetsen trubbig.

Hona. Pannan jämn; främsta tarsen sikelformig, krökt och skarpspetsig.

C. dentipes THOMS. Opuscula I, 28. — *C. Geoffroyi* SAHLB. Not. Fen. 12. — FLOR. Rhyn. Livl. I, 786. — J. SAHLB. Syn. 278.

Förekommer i synnerhet i åar och bäckar. Blott en gång af oss träffad i brakvatten. Spridd öfver halfön från Skåne åtminstone till Upsala, och vidare till Forsvik i Vermland, därifrån kand. BENGSSON meddelat exemplar. Den tycks dock hos oss vara tämligen sällsynt, liksom i Finland, där ej följande art lär förekomma. Anmärkt i S. Norge.

2. **C. Geoffroyi** LEACH. Ofvan svartbrun, undertill gulaktig; pronotum med 16 eller flera klufna, afkortade och där och hvar sammanstötande tvärlinier; halfvingarna med tätstående, gulaktiga småfläckar; midten af bröstet, inkanten af sidostyckena och hela xyphus svarta; höfterna oftast med svart fläck; 3—4 af bukens bassegmenter hos ♂, 2—3 hos ♀ svarta; mellanbenens tibier hos båda könen på inre sidan mot basen ej bredare och ej sammantryckta, samt låren hos ♂ utan tand mot spetsen. Längd 12—15 millim.

Hanens och honans panna och främsta tars såsom hos föregående.

C. Geoffroyi LEACH. Classif. 17. — ZETT. Ins. Lapp. 284? — FIEB. Sp. 14, t. 1, f. 1; Hem. 91. — WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 142. — THOMS. Opuscul. I, 28. — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 593, t. 30, f. 5. — SAUNDERS Hem. Heter. 333, t. 31, f. 4. — *C. punctata* BURM. Handb. II, 186. — *C. striata* FALL. Hem. 181.

Förekommer tämligen allmänt i stillastående vatten från Skåne åtminstone upp till Forsvik i Vermland (kand. BENGSSON). Enligt ZETTERSTEDT äfven i Norrbottens floder, hvilken uppgift likväl synes mera afse föregående art.

Dessa båda nu beskrifna arter kunna ej skiljas från hvarandra genom färgen, men hanarna lätt genom frånvaron eller närvaron af tanden nära spetsen af mellanbenens lår. Honorna äro där emot svårare att särskilja. Dock, om man gifver akt på formen af mellanbenens tibia, lär man snart inse olikheten dem emellan. Hos *C. dentipes* afsmalnar den upptill mot basen å inre sidan ganska tvärt, hvarigenom ett djupt och inåt vändt hak bildas i ledfogningen emellan låret och tibian, hvilket däremot hos *C.*

Geoffroyi är mycket grundt och föga märkbart, emedan tibian hos denna art är nästan jämsmal och ej tvärt, utan så småningom afsmalnar mot ledfogningen. Den förstnämnda arten synes ock i allmänhet vara något större än den senare.

Hvad nu synonymien beträffar, så har visserligen J. SAHLBERG upptagit för THOMSONS art det species-namn, som LEACH tilldelat sin art, men huruvida detta är rätt synes oss ännu vara tvifvelaktigt, då hvarken DOUGLAS eller SAUNDERS i de beskrifningar, som af dem gifvits å den i England förekommande arten, omtala någon tand på mellersta benparets lår hos hanen, ej heller antyda en sådan på de figurer, som af dem lämnats. Man vet således ej med säkerhet, om den engelska arten verkligen är *C. dentipes* eller ej. J. SAHLBERG antyder icke heller, att han sett arten från England, såsom fallet är med några andra af DOUGLAS beskrifna arter. Vål säger DOUGLAS i sin beskrifning: »Legs... 2nd pair, thigh in the ♂, a little widened posteriorly, finely dentate beneath near the apex, tibiæ in the ♂, on the inner side at the base with a very narrow, thin enlargement», hvilket väl kan tydas till ♂ på *C. dentipes*, men man kan knappt tro, att en så skarpsynt observator som DOUGLAS skulle hafva förbisett den grofva tanden i lårets spets, om sådan förekommit. SAUNDERS däremot säger i sin beskrifning å den engelska arten uttryckligen: »intermediate tibiæ simple», hvaraf tyckes följa, att hans beskrifning endast afser vår *C. Geoffroyi* och ej *C. dentipes*. Skulle således båda arterna finnas i England, kan det icke här af afgöras hvilkendera, som afsetts af LEACH. Sådant kan endast ske genom hans typexemplar, hvilka icke längre lära förefinnas. Man kan således ej förr än det visats, att endast *C. dentipes* förefinnes i England, afgöra hvilken art, som rätteligen bör betecknas med det af LEACH föreslagna namnet. Skulle endast *C. dentipes* där förekomma och således verkligen vara LEACH'S art, så bör vår *C. Geoffroyi* tilldelas det af BURMEISTER gifna namnet, hvilket ock bör ske, om båda arterna förefinnas i England. Intill dess sådant påvisats, anse vi rättast att bibehålla THOMSONS speciesnamn, såsom betecknande åtminstone för hanen af *C. dentipes*. Hela den beskrifning, som LEACH gifver å sin art, består af följande ord: »flavida, thorace lineis transversis numerosissimis nigris, elytris nigroirroratis: dorso pennigro apice flavido. Long. corporis $\frac{1}{2}$ unc. Hab. in aquis stagnantibus vulgatissime.» Af denna beskrifning kan ej afgöras, hvilkendera arten han afsett. Af uppgifna vistelseorten skulle man förr sluta till att beskrifningen afsåge vår *C. Geoffroyi*, än *C. dentipes*. Detta är ock orsaken hvarför vi ännu ej kunnat gilla FLORS och SAHLBERGS åsikter i denna fråga.

3. *C. atomaria* ILLIG. Ofvan svartbrun, undertill gulaktig; pronotum med högst 12--14 gulaktiga tvärlinier, hvaraf de 4 främsta äro nästan hela, de öfriga oregelbundna, där och hvar sammanstötande och afkortade; halfvingarna med gulaktiga, korta, vinkliga och afbrutna smålinier, hvaraf de vid basen af clavus äro mera räta, bredare i disken och mera sammanhängande och parallela i inre och yttre kanten; midten af bröstet svart; xyphus

gulaktig, merendels med svartaktig bas; 2—3 af bukens bassegmenter svartaktiga. Längd 10—13 millim.

Hane. Pannans intryckning går uppåt tämligen högt mellan ögonen; främsta tarsen bredt knifförmig, i öfre kanten starkt böjd, utåt något bredare, i spetsen rundad.

Hona. Pannan konvex; främsta tarsen smal, halfmånörmig.

C. atomaria ILLIG. in Germ. Coll. — FIEB. Sp. 15, t. 1, f. 5; Hem. 92. — SAUND. Hem. Heter. 333. — *C. Panzeri* FIEB. Sp. 15, t. 3, f. 3; Hem. 92. — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 594. — *C. affinis* DOUGL. & SCOTT l. c. 595. — *C. salina* THOMS. Opuscul. I, 29.

Högst sällsynt och endast funnen i Skåne uti brakvatten, såsom vid Farhult (förf.) och vid Malmö (THOMS. l. c.). Därjämte har förf. sett ett expl., tillhörigt riksmuseum, hvilket funnits i Skåne af BOHEMAN. THOMSON, DOUGLAS och SCOTT skilja liksom FIEBER *Panzeri* och *atomaria* (= *affinis* D. & S.) från hvarandra, men vi och SAUNDERS hafva sammanfört båda, alldenstund det olika antalet af tvärlinierna på pronotum varierar, pannans fördjupning hos ♂ är densamma, och första tarsen hos ♂ icke företer någon väsentlig olikhet, samt då den något olika färg på bak-kanten af pronotum, som uppgifves af DOUGLAS, är alltför obetydlig.

2. Subgen. *Callicorisa* B. WHITE.

Pronotum och halfvingar mer eller mindre rasttrade; hufvudet med ögonen knappt bredare än pronotum, framtill ej kantigt utdraget; pannan hos ♂ tydligen plattad eller fördjupad, hos ♀ konvex; ögonen nästan vidrörande hufvudets bakkant; pronotum med gulaktiga tvärlinier, som äro föga sammanlöpanne, framtill på midten försedd med kort köl, ej räckande bakåt mer än öfver högst 2—3 af de gula tvärlinierna; halfvingarnas membran afskild genom gul linea, försedda för öfrigt med mer eller mindre sammanhängande, gulaktiga tvärlinier, och det opaka fältet af clavi sutur utgörande nära hälften af hela sömmen; mellanbenens klor nästan alltid lika långa med tarsen och deras tibier i spetsen svarta eller bruna; främsta tarsen ej orörligt sammanväxt med tibian, som hos ♂ ej är i spetsen försedd med torne, och tarsen sammantryckt-kölad; bakersta tarsens första led har i spetsen

en mer eller mindre tvärgående, antingen fyrsidig eller tresidig svart fläck, som är bäst synlig på undersidan; buksegmenterna hos ♂ osymmetriska på högra sidan, och ryggen saknar strigil.

Till vår fauna höra följande arter:

- I:o. Bakersta benens sista tarsled blott vid basen svart och den första svart i spetsen *concinna*.
 II:o. Bakersta benens sista tarsled blott kantad med svart, ej vid basen svart.
 A) Bakersta benens 1:sta tarsled med svart, jämbred, nästan kvadratisk fläck i spetsen..... *præusta*.
 B) Bakersta benens 1:sta tarsled med svart, trapezformig fläck i spetsen; mellersta och bakersta låren svartaktiga *socia*.
 C) Bakersta benens 1:sta tarsled med svart, triangular fläck i spetsen. (Kroppsfärgen ofvan ljusare svartbrun) *sodalis*.

1. **C. Concinna** FIEB. Ofvan mörkbrun, undertill gulaktig; hufvudet blekt, hjässan brunaktig; bakre kanten af den långt utdragna pronotum gul; tvärlienierna på pronotum 8—10, svarta på gulaktig botten, i midten ofta afkortade och klufna; halfvingarna med gula teckningar, som på clavus bilda böjda fläckar, hvilka vid basen äro mera sammanhängande, men på corium spridda, taggigt vågiga, sneda smålinier; bröstet i midten svart; xyphus gul; costalfältet smutshvitt; bakersta tarsens första led i spetsen smalt svart, hvilken färg också intager basen af sista leden. Längd 7 millim.

Hane. Första tarsleden smal, knifformig, i öfre kanten småningom böjd till spetsen; bukens 4—5 bassegmenter svarta; pannans urholkning aflång, sträckande sig öfver ögonens midt.

Hona. Första tarsleden smalt knifformig; bukens 2—3 bassegmenter svarta; pannan konvex.

C. concinna FIEB. Sp. 24, t. 2, f. 9; Hem. 96. — WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 146. — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 604. — SAUND. Hem. Heter. 340, t. 31, f. 5. — THOMS. Opuscul. I, 32.

I Skånes stillastående vatten ganska sällsynt. Af oss ej träffad annanstädes än i östra Skåne (Trolle-Ljungby) och af adj. THOMSON vid Lund (l. c.). Förf. kan ej nu erinra sig hvarifrån hans uppgift i »Öfversigten» 1854, att arten skulle förekomma i Lappland, härleder sig.

2. **C. præusta** FIEB. Ofvan mörkbrun, undertill gulaktig; hufvudet blekt; pronotum långsträckt, baktill trubbig, bakre hörnen

nästan räta, med 7—8 svarta tvärlinier, som äro inåt oftast klufna eller afkortade och något sammanflytande; halfvingarna med nästan parallela, sammanträngda, slingrande, stundom afkortade, gulaktiga tvärlinier; de främsta benens lår och tibier med svart fläck; bröstet bredt svart och skulderbladen inåt likaledes bredt svarta; sidostyckena och sidoplåtarna svarta, i yttre och bakre kanten gulaktiga; costalfältet blekt; mellanbenens lår och tibier bleka; bakersta tarsens 1:sta led i spetsen med jämbredt, nästan kvadratisk, svart tvärband, hvars framkant är aldeles rät. Längd 7—8 millim.

Hane. Främsta tarsen mot spetsen skedformigt utvidgad, nedtill inböjd, i öfre kanten svart eller brun; pannans fördjupning aflång, sträckande sig uppåt nästan förbi midten af ögonen; bukens 3—4 bassegmenter svarta.

Hona. Främsta tarsen knifformig, undertill vid basen bredare, något utdragen; pannan konvex; bukens 2—3 bassegmenter svarta.

C. præusta FIEB. Sp. 29, t. I, fig. 17 (1—18); Hem. 95. — WALLENGR. Öfvers. K. V. Ak. Förhandl. 1854, 146. — DOUGL. & SCOTT. Ent. Month. Mag. III, 26; IV, 99. — J. SAHLB. Syn. 281. — THOMS. Opuscul. I, 32. — SAUND. Hem. Heter. 339.

Förekommer sällan i brakvatten, men i sötvatten tämligen allmän, redan under isen i februari månad och under vår och höst från Skåne upp i Lappland; är allmännare mot norden än i södern; anmärkt i S. Norge och på Dovre. Yngre individer äro undertill helt gula.

3. **C. socia** DOUGL. & SCOTT. Ofvan svartbrun, undertill gulaktig; hufvudet ofvan brunaktigt; bakre hörnen af den baktill rundade pronotum nästan räta, med 7—8 afkortade samt sammanflytande gulaktiga tvärlinier, som oftast äro nästan hela, sällan inåt klufna; halfvingarna med nästan parallela, sammanträngda, slingrande, mycket fina, gulaktiga tvärlinier; de främsta benens lår och tibier med svart fläck; bröstet bredt svart; skulderbladen blekt gula; sidostyckena svarta vid basen, i yttre hälften och bakre kantens bas gula; sidoplåtarna gula; costalfältet brunt; mellanbenens lår på yttre sidan mot spetsen och tibierna på yttre sidan bruna; bakersta tarsens första led i spetsen med trapezformig, svart fläck,

som i inre kanten är längre än i den yttre och i framkanten utåt mycket sned. Längd 6—7 millim.

Hane. Främsta tarsen nästan såsom hos föregående, men undertill mera rät, nästan helt rak; pannans fördjupning oval, sträckande sig uppåt till midten af ögonen; abdomens buksegmenter svarta, längs kroppssidorna gulaktiga, blott de 2 sista något mera gulaktiga.

Hona. Främsta tarsen såsom hos föregående art; buksegmenterna gula, blott det första vid basen svart.

C. socia DOUGL. & SCOTT Ent. Month. Mag. VI, 243. — *C. prausta* var. J. SAHLB. Syn. 281. — SAUND. Hem. Heter. 339.

Sällsynt. Af oss funnen någon gång i Skånes stillastående vatten och af min son, kand. WALLENGREN, träffad på öarna Bonden och Långön i Bohusläns skärgård, nära Kristinebergs zool. station. Äfven träffad i Vermland af kand. BENGSSON. Denna art synes väl skild från föregående, dels genom den ofvan svartbruna kroppsfärgen, dels genom färgen på frambenens lår och tibier, äfvensom genom formen på bakersta tarsens svarta fläck, hvilken ej är kvadratisk, utan trapezformig, längst i tarsens inkant och kortast i dess utkant, så att fläckens framkant är betydligt sned. Dessutom synes formen på främsta tarsen vara hos ♂ något olik, hvarjämte olikheter finnas i undre kroppssidans färgteckning.

4. *C. sodalis* DOUGL. & SCOTT. Ofvan ljusare svartbrun, undertill gulaktig; hufvudet blekt, hjässan brunaktig; bakre hörnen af den baktill rundade pronotum nästan räta; pronotum med 8—9 ganska fina, intryckta, svarta linier, hvars gula mellanrum äro bredare, ofta afkortade och i midten sammanflytande; halfvingarna med gula tvärlinier, som på clavus äro vid basen bredare och nästan hela, baktill oregelbundna och afkortade, på corium oregelbundna, afbrutna och taggiga, vid inre kanten genomskurna af en kort, svart linea; de främsta benens lår och tibier med svart fläck; bröstet svart, skulderblad och sidostycken oftast gula; costalfältet gråblekt; mellanbenens lår mot spetsen och tibian på yttre sidan brunaktiga; bakersta tarserna mot spetsen i inkanten med en triangulär svart fläck, som med yttre vinkeln stundom sträcker sig ända intill och hinner den svarta utkanten. Längd 6—7 millim.

Hane. Främsta tarsen på ryggen svart, mot spetsen rundadt utvidgad och nedtill inböjd; pannans urhålkning aflång, sträckande sig öfver ögonens midt.

Hona. Främsta tarsen knifformig; pannan konvex.

C. sodalis DOUGL. & SCOTT Ent. Month. Mag. VI, 246, — SAUND. Hem. Heter. 339. — J. SAHLB. Syn. 282.

Är sällsynt och tyckes endast tillhöra Lappmarkerna och fjälltrakterna. Anmärkt inom Sverige i Torneå Lappmark samt vid Lycksele; vid sistnämnda ställe den 5 juni. Inom Norge träffad på Dovre och på Skörfjället; på senare stället den 27 juni (SAHLB.).

3. Subgen. *Corisa* B. WHITE.

Pronotum och halfvingar mer eller mindre tydligt rastrerade, de senare stundom blott på clavus och detta ganska otydligt; hufvudet med ögonen sällan bredare än pronotum och framtill sällan kantigt utdraget; pannan hos ♂ tydligen plattad eller fördjupad, hos ♀ mer eller mindre konvex; ögonen nästan vidrörande hufvudets bakkant; pronotum med gulaktiga tvärlinier och framtill på midten försedd med kort köl, som ej räcker bakåt mer än öfver högst 2—3 af de gula tvärlinierna, men stundom är fortsatt längre tillbaka genom en svagare, föga upphöjd antydning; halfvingarna med membranen oftast afskild genom en tydligare gul linea, försedda för öfrigt med mer eller mindre sammanhängande gulaktiga tvärlinier, och det opaka fältet af clavi sutur utgörande nära hälften, mera sällan blott $\frac{1}{3}$ af hela sömmen; mellanbenens klor af olika längd i förhållande till tarsen; främsta tarsen ej orörligt sammanväxt med tibian, som hos ♂ ej är i spetsen försedd med torne; bakersta tarsens 1:sta led har i spetsen aldrig någon tresidig eller tvärgående svart fläck, men dess kanter äro stundom mer eller mindre svarta; buksegmenterna äro hos ♂ osymmetriska på högra sidan och på samma sida finnes ryggens strigil.

Detta undersläkte har hos oss ganska talrika arter, som lättast särskiljas enligt följande öfversikt:

1:o. Corium blott vid basen och där otydligt, men pronotum och clavus fint, men mindre tydligt rastrerade; (de gula tvärlinierna på corium bilda längsgående rader, skilda genom flera eller färre svarta linier; bakersta

tarsens sista led undertill svart, men den 1:sta blott längs midten svart eller svartaktig).

- A) Den svartbruna pronotum med 7 gula tvärlinier, som äro lika breda med de svarta *lugubris*.
 B) Den gulgrå pronotum med 7—9 svarta tvärlinier, som äro smalare än de gulaktiga *hieroglyphica*.

II:o, Corium, pronotum och clavus tämligen groft och tydligt rasterade.

I:o) Ingen gul linea längs midten af pronotum.

A) Halfvingarnas gulaktiga tvärlinier hela, knappast på corium, stundom inåt något genombrutna.

1) Yttre bakhörnet af corium blekt, utan mörkare teckningar, *Sahlbergi*.

2) Yttre bakhörnet af corium ej blekt samt med mörka teckningar.

a) Pronotum med 6 gula tvärlinier..... *Linnei*.

b) Pronotum med 8—9 gula tvärlinier..... *vernica*.

B) Halfvingarnas gulaktiga tvärlinier inåt afkortade eller genombrutna.

1) Bakre hörnen af pronotum skarpt spetsiga därigenom, att sidolinien är starkt framåtböjd *Falleni*.

2) Bakre hörnen af pronotum räta eller trubbiga därigenom, att sidolinien ej är skarpt framåtböjd.

a) Större arter, af 7—8 mill längd.

(1) Mellanfötternas klor lika långa med eller något längre än tarsen; pronotum med 8—9 gula tvärlinier. *distincta*.

(2) Mellanfötternas klor tydligen kortare än tarsen, pronotum med 6—7 gula tvärlinier..... *striata*.

b) Mindre arter af 4—6 millim. längd.

(1) Mellanfötternas klor lika långa med eller föga längre än tarsen; det opaka fältet af clavi sutur knappt mer än $\frac{1}{3}$ af suturens längd *moesta*.

(2) Mellanfötternas klor betydligt längre än tarsen; det opaka fältet af clavi sutur lika med eller nästan lika långt med $\frac{1}{2}$ af suturens längd.

(a) Pronotum tydligen längre än hjässan.

*) De gula teckningarna på corium delade i rader genom längsgående, oregelbundna, svarta linier; pronotum med 7—8 gulaktiga tvärlinier; främsta tibian hos ♂ upptill svälld till en hög puckel.

aa) De svarta längslinierna på corium 2, den ena innanför costalfältet, den andra något framom corii hörn, ej invid hörnet *limitata*.

bb) De svarta längslinierna på corium 3—4, den ena innanför costalfältet, den andra (bredaste) framom corii inre hörn och de öfriga emellan dessa båda *semistriata*.

- ***) De gula teckningarna på corium ej delade i rader genom längsgående svarta linier, fastän nära corii inre hörn mer eller mindre genombrutna; pronotum med 7—8 gulaktiga tvärlinier; främsta tibian hos ♂ ej svälld till pucker.
- aa) Färgen ofvan hvitgul med svarta tvärlinier, undertill hvitgul *pallidula*.
- bb) Färgen ofvan gulgrå eller gul med svarta tvärlinier, bröstet och bukens bas svarta. *nigrolineata*.
- cc) Färgen ofvan svartbrun med gula tvärlinier, bröst och buk svarta *Fabricii*.
- (b) Pronotum kortare än, eller lika lång med hjässan och försedd med 5—6 gulaktiga tvärlinier.
- *) Hufvudet framtill mellan ögonen rundadt, ej utdraget eller vinkladt *fossarum*.
- **) Hufvudet framtill mellan ögonen utdraget, vinkladt *prominula*.
- 2:o) Pronotum med gul linea längs midten *Hellensii*.

I:o. Rastrering på corium blott vid basen och där fin och otydlig samt mycket fin och otydlig på pronotum och clavus; de gula teckningarna på corium bilda längsgående rader, skilda genom flera eller färre längsgående svarta linier; bakersta tarsens sista led åtminstone undertill helt och hållet, den första blott längs midten svart; andra benparets tarser blott i spetsen bruna.

1. **C. lugubris** FIEB. Ofvan svart, undertill merendels nästan helt svart med gulaktiga sidor (♂) eller till mer eller mindre del svart (♀); hjässan hos båda könen framtill afrundad; pronotum med 7 gulaktiga, mer eller mindre reguliera tvärlinier; clavus med gulaktiga irreguliera tvärlinier, hvaraf 3—5 vid basen äro bredare än de svarta mellanrummen; corium med korta, slingrande, gula tvärlinier, hvilka skäras på längden af 2 tydliga, svarta, längsgående, ojämna linier, hvaraf den ena närmare costalfältet; detta smutshvitt, baktill svartfläckigt; bröstet svart, sidostyckena jämte xyphus mer eller mindre svartaktiga; 3:e benparets tibier smutsgula, i kanten brunaktiga, tarsernas 1:a led svart, otydligt gul i kanterna; anklaffarna svarta eller svartaktiga. Längd 6—7 millim.

Hane. Pannan svagt plattryckt upp till ögonens nedre kant; främsta benparets lår tjocka, utåt bredare, tarserna halft ovala, undertill vid basen bredare, ofvantill i öfre kanten starkt kon-

vexa, spetsen skarp; abdomen undertill svart, i kanten smalt gulaktig.

Hona. Pannan ej plattryckt; främsta benparets lår ej svällda, tarserna knifförmiga, i öfre kanten jämnt konvexa; abdomen undertill såsom hos ♂ eller blott 2—3 af basens segmenter i midten svartaktiga.

C. lugubris FIEB. Sp. 18, t. 1, f. 10; Hem. 92. — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 596. — SAUND. Hem. Heter. 334. — *C. Ståli* FIEB. Verhandl. K. K. Bot. Gesell. 1865. — DOUGL. & SCOTT, l. c. 597. — *C. levis* THOMS. Opuscul. I, 31.

Förekommer i sött, men oftast i bräckt vatten i Skåne, dock högst sällsynt, enligt författarens erfarenhet.

2. *C. hieroglyphica* LEON DUF. Ofvan och till större delen undertill gulaktig; hjässan hos ♂ framtill kantigt framstående, men hos ♀ konvex; pronotum med 7—9 fina, svarta tvärlinier; clavus med afkortade, täta, fina, irreguliera svarta linier; corium med afkortade, fina, täta, vinklade, hieroglyfiska, svarta linier, som skäras på längden af 3—4 tydliga, svarta linier, uppkomna genom tvärteckningarnas afbrott; membranen, afskild genom bred, gul söm, har irreguliera, retikulerade streck, som i kanterna äro strålförmiga och parallela; costalfältet gulaktigt eller hvitt, baktill svartfläckigt; bröstet i midten svart; sidostycken och xyphus gula; 3:dje benparets 1:a tarsled gul med en smal brun linea längs midten; 2:a leden åtminstone undertill svart; analklaffarna vid basen svartaktiga. Längd 5—6 millim.

Hane. Pannan djupt intryckt, fördjupningen gående upptill i en båge emellan ögonens nedre hörn; främsta benparets lår utåt ej bredare, tarsen bred, nästan jämbred, i öfre kanten konvex, mot spetsen hastigt afrundad, undertill vid basen något bredare, därefter i undre kanten nästan rät; abdomen undertill gul med 3—4 af basens segmenter svarta.

Hona. Pannan konvex; främsta benparets tarser knifförmiga, nästan jämbreda, smala, skarpt spetsiga, i underkanten räta; abdomen undertill gul, basen och stundom 3—4 sidofläckar svartaktiga.

C. hieroglyphica LEON DUF. Hem. 86, 2, f. 85—87. — FIEB. Sp. 22, t. 1, f. 20; Hem. 93. — WALLENGR. Öfers. K. V. A. Förhandl. 1854, 144. — BURM. Handb. II, 188 (exclus. syn.). — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 593. — SAUND. Hem. Heter. 334. — THOMS. Opuscul. I. 35.

Var. Öfre sidan svartbrun med gulaktiga teckningar (*C. vaga* & *C. fieberi* WALLENGR. l. c. 143).

Tämligen allmän i Skånes och Blekinges sötvatten. Träffas ofta tillsammans med föregående, från hvilken den lätt skiljes genom ljusare färg och förnämligast genom halfvingarnas hieroglyfiska teckningar, framtarsernas form hos ♂ och dennes kantigt utstående hjässa. Stundom är färgen ofvan svartaktig, men halfvingarnas teckningar äro äfven då hieroglyfiska. I Norge anmärkt på ön Smölen.

II:o. Rastreringen på hela corium jämte clavus och pronotum tämligen tydlig, stundom ganska grof.

I:o) Ingen gul linea längs midten af pronotum.

A) Halfvingarnas gulaktiga tvärlinier hela, knappt inåt afbrutna på corium.

o) Det opaka fältet på clavi sutur intager ej mer än $\frac{1}{4}$ af suturens längd; mellersta tarsens klor tydligare kortare än tarsen.

3. **C. Sahlbergi** FIEB. Ofvan svartbrun, undertill smutsigt gulaktig; bröstet i midten bredt svart; xyphus blek eller svartaktig; hufvudet blekt, hjässan oftast med brunaktig fläck; pronotum nästan dubbelt längre än hjässan, med 8—9 fina, parallela, oftast hela, gulaktiga tvärlinier; halfvingarna med fina, vågiga, glesa, nästan parallela och nästan hela, gulaktiga tvärlinier; bakre hörnet af corium gulaktigt, utan teckningar; membransömmen blek; membranen med otydligare, korta, gulaktiga smålinier; costalfältet brunaktigt; mellersta låren mot spetsen, samt tibierna och tarserna längs yttre kanten mer eller mindre brunaktiga, främsta låren med svartaktig basfläck; anklaffarna vid basen svarta. Längd 7—8 millim.

Hane. Pannans intryckning mindre djup, omvänt äggformig, knappt räckande öfver ögonens nedre kant; framtarsen knifförmig, i den öfre, bruna kanten hvälfd, utåt småningom bredare, i spetsen trubbig och kort krökt, 3—4 af bukens bassegmenter svartaktiga.

Hona. Pannan konvex; framtarsen bredt knifförmig, skarp-spetsig.

Var. Bukens bas ej svart och höfterna med eller utan svart fläck.

C. Sahlbergi FIEB. Sp. 25, t. 2, f. 3; Hem. 94. — WALLENGR.

Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 44. — DOUGL. & SCOTT. Brit. Hem.

600. — FLOR. Rbyn. Livl. 790. — THOMS. Opuscul. I, 29 (exclus. Syn. FALL.). — J. SAHLB. Syn. 280. — SAUND. Hem. Heter. 335.

Obs. *C. undulata* FALL. Hem. 182. kan ej med säkerhet föras hit, emedan det i beskrifningen säges om de gula teckningarna på halfvingarna »*undulis contiguis*», och vår arts teckningar beröra ej hvarandra.

Allmän i stillastående vatten, åtminstone i Skåne, Blekinge och Vestmanland (JOHANS.), därifrån vi hittills endast sett arten. Den finnes ej bland de arter, som vi ännu sett från Småland och Vermland. THOMSON säger om arten, att den är utbredd öfver hela Skandinavien, och J. SAHLBERG, att den går längs kusten inom Finland till Jakobstad (60° 40'). Inom Norge är den anmärkt vid Kristiania och Sarpsborg.

4. **C. Linnei** FIEB. Ofvan svartbrun, undertill gulaktig; bröstet i midten svart, sidostyckena och xyphus gulaktiga; hufvudet blekt; pronotum tämligen kort med 5—6 fina, parallela, hela, gulaktiga tvärlinier; halfvingarna med fina, vågiga, glesa, parallela och nästan hela, gulaktiga tvärlinier; bakre hörnet af corium ej gult och med tvärlinier; membransömmen nästan otydlig; membranen med spridda, hieroglyfiska, i midten otydliga, gulaktiga teckningar; costalfältet mer eller mindre brunaktigt; mellersta lären mot spetsen samt tibierna och tarserna längs yttre kanten mer eller mindre brunaktiga; analklaffarna svartaktiga med gulaktig kant. Längd 7—8 millim.

Hane. Pannans intryckning mindre djup, räckande till ögonens nedre kant; främsta tarsen nästan lik föregående arts, men mot spetsen något bredare; bukens 4—5 bassegmenter svarta.

Hona. Panna och framtars såsom hos föregående art; abdomen undertill gulaktig.

C. Linnei FIEB. Sp. 25, t. 2, f. 4; Hem. 94. — WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 145. — J. SAHLB. Syn. 279. — FLOR. Rbyn. Livl. 791. — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 601. — THOMS. Opuscul. I, 30. — SAUND. Hem. Heter. 335.

Tämligen allmän i sötvatten inom Skåne och Blekinge samt anträffad åtminstone ända upp i Upland; ej ännu veterligen anmärkt i Norge.

oo) Det opaka fältet på clavi sutur intager åtminstone $\frac{1}{3}$ af suturens längd; mellersta tarsens klor tydligen lika långa med eller något längre än tarsen.

5. *C. vernicosa* WALLENGR. Ofvan svartbrun, undertill gulaktig; bröstet jämte den blekkantade xyphus svart, sidostyckena gulaktiga; abdomen längs midten svartaktig; hufvudet blekt med brunaktig hjässa, försedd oftast med brun linea; pronotum med 8—9 fina, parallela, hela, gulaktiga tvärlinier; halfvingarna med fina, parallela, gulaktiga tvärlinier, som vid basen af clavus äro hela, räta, knappt bredare, men på corium hela, vågiga, vid inre hörnet knappt afbrutna; bakre hörnet af corium ej gult och med tvärlinier; membransömmen smalt gulaktig; membranen med mycket smala, bleka, merendels hela, vågiga, parallela, gulaktiga smålinier, hvilka vid spetsen äro korta och strålförmiga; costalfältet brunaktigt; benen gula, blott bakersta tibierna i öfre kanten bruna, och tarserna mer eller mindre svartaktiga. Längd 8—9 millim.

Hane. Pannan lätt intryckt, intryckningen räckande knappt förbi ögonens spets; främsta tarsen stor, bredt half-äggrund, framom midten bredast, undertill vid basen något utdragen.

Hona. Pannan konvex; främsta tarsen smal, halfmånformig, i nedre kanten något konkav.

C. vernicosa WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 145.
— J. SAHLB. Syn. 285, ♂ ♀. — *C. Gebleri* THOMS. Opuscul. I, 34, ♀; IV, 396, ♂ (exclus. FIEB.)

Sällsynt i Skåne; endast funnen i n. ö. Skåne vid Trolle-Ljungby och en gång i n. v. Skåne vid Farhult, hvarjämte THOMSON uppgifver arten från Rössjöholm och Lund. Torde mera tillhöra norden, alldenstund den af J. SAHLBERG träffats ej blott vid Helsingfors, utan äfven i Ryska Lappmarken vid 67°. Ett exempl. hafva vi sett från Vestmanland (JOHANSSON), tillhörigt Kongl. riksmuseum.

Obs. Denna art kan ej vara FIEBERS *C. Gebleri*, hvilken af THOMSON upptages såsom svensk, emedan FIEBERS art har xyphus, frambröstloben, bröstets sidostycken inåt och höfterna svarta. Bakersta tarsens färg och för öfrigt de gula teckningarna på halfvingarna äro äfven annorlunda. Vår art skiljes strax från *C. Gebleri* FIEB. därigenom; att den till halfvingarnas gula teckningar mer liknar *C. Linnei*, hvaremot FIEBERS art i denna del genom de afkortade smålinierna mera liknar *C. præusta*.

B) Halfvingarnas gulaktiga tvärlinier afkortade eller mot inkanten af corium genombrutna af en tämligen tydlig, kortare eller längre, på längden gående, oregelbunden svart linea.

1) Bakre hörnen af pronotum skarpt spetsiga därigenom, att sidolinierna äro skarpt och hastigt framåtböjda. (Det opaka fältet af clavi sutur nära hälften af suturens längd).

6. **C. Falleni** FIEB. Ofvan svartbrun, undertill gulaktig; bröstets midt och abdomens bas svartaktiga; hufvudet blekt, hjässan stundom ofvan brunaktig; pronotum baktill utdragen, med 8—9 i disken ofta delade, gulaktiga tvärlinier; halfvingarna med tätstående, fina, något parallela, skarptandade, där och hvar afbrutna, gulaktiga tvärlinier, som vid basen af clavus äro föga bredare och på corium mot inre hörnet genombrutna på längden af en längre eller kortare, svart linea; mellersta tarsernas klor betydligt längre än tarsen; bakersta tibierna utan svart i kanten; analklaffarna svartaktiga med blek kant. Längd 7—8 millim.

Hane. Pannans intryckning omvänt äggformig; räckande något öfver ögonens nedre kant; främsta tarsen aflångt-triangular, vid basen upptill och nedtill utdragen i trubbiga hörn, spetsen skarp; abdomens 2—4 bassegmenter undertill svartaktiga.

Hona. Pannan konvex; främsta tarsen bredt halfmånformig; abdomens 2—3 bassegmenter undertill svartaktiga.

C. Falleni FIEB. Sp. 31, t. 2, f. 12; Hem. 97. — WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 147. — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 607. — J. SAHLB. Syn. 287. — FLOR. Rhyn. Livl. 789. — THOMS. Opuscul. I, 33. — SAUND. Hem. Heter. 336, t. 31, f. 7.

Tämligen spridd ända upp i Lappland. Anmärkt i S. Norge.

2) Bakre hörnen af pronotum räta eller trubbiga. därigenom, att sidolinierna ej äro starkt och hastigt framåtböjda. (Det opaka fältet af clavi sutur nära hälften af suturens längd.)

a) Större arter af omkr. 8 millim. längd.

7. **C. distincta** FIEB. Ofvan svartbrun, undertill gulaktig; bröstets midt svart, sidostyckena gula, xyphus svartaktig med gula kanter; hufvudet blekt, hjässan oftast ofläckad; pronotum baktill utdragen med 8—9, i disken sällan delade, gulaktiga tvärlinier; halfvingarna med tämligen tätstående, något parallela, skarptandade, där och hvar afbrutna och sammanstötande gulaktiga tvärlinier, som till ett antal af 6—7 äro vid basen af clavus hela, bredare och glesare, samt på corium mot inre hörnet genombrutna på längden af en längre eller kortare svart linea; membransömmen tydlig, gulaktig, åtföljd af en svart linea, membranen med

gula, korta, hieroglyfiska linier, som blott vid inkanten äro mera hela och parallela; costalfältet blekt eller smutshvitt; mellersta tarsens klor längre än tarsen; bakersta tibierna med korta, svartaktiga hår, och tarserna mer eller mindre brunaktiga; analklaffarna bleka. Längd 7—8 millim.

Hane. Pannans intryckning grund, räckande öfver ögonens nedre kant; främsta tarsen halft äggformig, vid midten bredare, undertill vid basen knappt utdragen, abdomens 2—3 bassegmenter undertill svartaktiga.

Hona. Pannan konvex; främsta tarsen halfmånformig, i nedre kanten nästan rät; abdomens 1—2 bassegmenter undertill svartaktiga.

C. distincta FIEB. Sp. 22, t. 2, f. 13; Hem. 97. — J. SAHLB. Syn. 285. — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 608. — FLOR. Rhyn. Livl. 792. — THOMS. Opuscul. I, 34. — SAUND. Hem. Heter. — *C. Douglasi* FIEB. apud DOUGL. & SCOTT l. c. 612. — *C. undulata* WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 147.

Obs. Denna art, hvilken vi 1854, då vi första gången beskrefvo Skandinaviens Coriser, icke igenkände såsom FIEBERS *distincta*, utan därför tilldelade namnet *undulata* efter FALLÉN, är den art, som bäst af alla våra motsvarar den gifna beskrifningen i Hem. Sv. pag. 182, till följe af orden: »*undulis cortiguis*» o. s. v. Då likväl numera icke full visshet om FALLÉNS art kan erhållas, hafva vi här upptagit FIEBERS säkrare artnamn.

Arten är bland de allmännare i Skåne och Blekinge och förekommer enligt FIEBER äfven i Lappland. Af J. SAHLBERG funnen mot nordnorden upp vid 60°. Hvarken af SIEBKE eller SCHÖVEN anmärkt från Norge.

Den skiljes lätt från föregående art genom de räta bakhörnen på pronotum och hanens olika form af främsta tarsen. Där emot är den lättare att sammanblanda med *C. vernicosa*. Från denna skiljes den genom halfvingarnas tätare, mera afkortade, där och hvar sammanstötande och irreguliera, gula teckningar, som vid inre hörnet af corium äro tydligen genombrutna af en svart, på längden gående linea, och genom den undertill blekare färgen samt genom membranens olika teckningar. Från följande art skiljes den lätt genom flera gula linier på pronotum, genom längre klor på mellanbenens tarser och genom analklaffarnas olika färg.

8. **C. striata** LIN., FIEB. Ofvan svartbrun, undertill gulaktig; bröstets midt svart; hufvudet blekt; pronotum baktill föga utdraget, med 6, sällan 7, stundom inåt delade, gulaktiga tvärlinier: halfvingarna med fina, nästan parallela, afkortade, tandade, vågiga och vinkligna, gulaktiga tvärlinier, som till ett antal af 4—5 vid basen af clavus äro inåt ganska breda, så att grundfärgen här tycks vara gul med svarta, fina linier; på corium äro de invid inre hörnet genombrutna på längden af ett ofta mindre tydligt, svart streck; membransömmen smalt gul, åtföljd af en svart linea; membranen med spridda, hieroglyfiska, gulaktiga smålinier, som vid inkanten äro mera parallela; costalfältet blekt; mellersta fotparets klor kortare än tarsen; bakersta tibierna i öfre kanten smalt bruna; analklaffarna bleka, nära yttre kanten med svart båge. Längd 7—8 millim.

Hane. Pannans fördjupning kort, jämbred, räckande till ögonen; främsta tarsen bredt knifformig, i öfre kanten starkt böjd; bredast utanför midten; abdomens 3—4 bassegmenter undertill oftast svartaktiga.

Hona. Pannan konvex; främsta tarsen knifformig, spetsig.

Notonecta striata LIN. Fn. Sv. 904. — *Corisa striata* FIEB. Sp. 30, t. 2, f. 11; Hem. 97. — WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 147. — J. SAHLB. Syn. 286. — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 606. — FLOR. Rhyn. Livl. 793. — THOMS. Opuscul. I. 34. — SAUND. Hem. Het. 335, t. 31, f. 6.

Allmän i stillastående vatten, men träffas äfven i sakta flytande åar och tyckes vara tämligen utbredd inom Sverige, ehuru dess nordliga gräns ännu ej kan ens tillnärmelsevis uppgifvas. Vid Lycksele är den träffad 25 juni. Inom Norge är den anmärkt på Dovre. Inom Finland är den nordligast träffad något norr om 62°. Den tycks föredraga tämligen klart vatten utan dybotten.

b) Mindre arter, 4—6 millim. långa.

(1) Mellanfötternas klor lika långa med, eller föga längre än tarsen; det opaka fältet på clavi sutur knappt mer än $\frac{1}{3}$ af suturens längd.

9. **C. moesta** FIEB. Ofvan mörkare eller blekare brun, undertill gulaktig; bröstets midt, sidostyckenas bas och merendels xyphus svarta; hufvudet blekt; hjässan ofta brunaktig; pronotum

ganska kort, med 5—6 smala, mindre tydliga, gulaktiga tvär-
linier; halfvingarna med fina, vågiga, afkortade, mindre tydliga,
gulaktiga tvär-
linier, som vid basen af clavus äro mera räta och
hela samt i inre ändan något bredare; corium med yttre hörnet
blekt; membransömmen otydlig, smutsgulaktig; membranen med
vågiga, vinklade, dunkla, mycket otydliga, smutsgulaktiga små-
linier, utkanten svartaktig; costalfältet smutshvitt; mellersta tibi-
erna och tarserna med brun fläck i spetsen; bakersta tibierna i
öfra kanten bruna; analklaffarna brunaktiga, i kanterna bleka.
Längd 5—6 miliim.

Hane. Pannans intryckning grund, smal, upptill afrundad,
hinnande föga upp emellan ögonen; främsta tarsen bredt kniffor-
mig, med tvärt rundad spets, undertill vid basen något utdragen,
undre kanten något konkav; abdomens 3—5 bassegmenter under-
till svarta.

Hona. Pannan konvex; främsta tarsen smalt knifförmig, till-
spetsad, undertill vid basen ej utdragen; abdomens 2—3 basseg-
menter undertill svarta.

C. moesta FIEB. Sp. 34, t. 2, f. 17; Hem. 98. — DOUGL. & SCOTT
Brit. Hem. 510. — THOMS. Opuscul. I, 31. — SAUND. Hem. Heter. 336.

Var. Membranen nästan alldeles utan teckningar. ♂.

C. castanea THOMS, 1, c. 30.

Arten är i Skåne ej sällsynt; isynnerhet träffas den i stilla-
stående vatten med dybotten. Från andra landskap inom Sverige
hafva vi ännu ej sett den.

(2) Mellanfötternas klor betydligt längre än tarsen; det opaka
fältet af clavi sutur lika långt med, eller nästan lika
långt med $\frac{1}{2}$ suturens längd.

(a) Pronotum tydligen längre än hjässan.

*) De gula teckningarna på corium delade i serier
genom längsgående svarta linier; främsta tibian
hos ♂ upptill svälld till en hög puckel.

10. *C. limitata* FIEB. Ofvan svartbrun, undertill gulaktig;
bröstets midt svart, sidostyckena bleka; xyphus svart, hufvudet
blekt; pronotum med 7—8, merendels hela, sällan delade, gul-
aktiga tvär-
linier; halfvingarna med gula linier, som på clavus äro
parallela, vid basen tydligare och bredare, på corium fina, oregel-

bundna, täta, sammanstötande, nästan hieroglyphiska, på längden delade genom 2 svarta linier, hvaraf den ena nära costalfältet och den andra, bredare, nära inre hörnet; membransömmen smalt gulaktig; membranen med gulaktiga, hieroglyfiska teckningar, som äro tätare vid inkanten; utkanten svartaktig; costalfältet blekt, med mörk fläck mot spetsen; mellersta tibierna föga brunaktiga mot spetsen; analklaffarna mot basen brunaktiga. Längd 5—6 millim.

Hane. Pannans intryckning djup, omvänt äggformig, sluttande uppåt i en djupt rundad båge och räckande högt upp emellan ögonen; främsta tarsen vid basen smalast och undertill där utdragen i trubbigt hörn, ofvantill starkt bågformig, största bredden vid $\frac{1}{3}$ från spetsen; främsta tibian upptill svälld till en stark knöl; abdomens 3—4 bassegmenter undertill svarta, de öfriga med brun bas.

Hona. Pannan konvex; främsta tarsen smalt knifformig; abdomens 2 bassegmenter undertill svarta.

C. limitata FIEB. Sp. 35, t. 2, f. 20; Hem. 95. — DOUGL. & SCOTT Ent. Month. Mag. III, 15. — SAUND. Hem. Heter. 336. — *C. nigrolineata* THOMS. Opuscul. I, 36 (Exclus. syn.).

Sällsynt i Skåne; för öfrigt enligt riksmusei ex. träffad i Småland och vid Stockholm.

11. **C. semistriata** FIEB. Ofvan svartbrun, undertill gulaktig; bröstets midt och stundom äfven sidostyckena med undantag af spetsarna svarta; xyphus svart, hufvudet blekt, hjässan något brunaktig; pronotum med 6—7 fina, gulaktiga tvärlinier; halfvingarna med gula linier, som vid basen af clavus till ett antal af 4—5 äro bredast och hela, men därbakom fina, ej hinande inkanten, samt på corium fina, täta och korta, på längden delade af 3, sällan 4, svarta linier, däraf 1 nära costalfältet, 1—2 i midten och 1 längre samt bredast nära inre hörnet, hvidan de således bilda 3—4 serier på längden af corium; membransömmen smal, men tydlig och gulaktig; membranen med fina, korta, oregelbundna, greniga, nästan hieroglyfiska, gulaktiga smålinier, utkanterna bruna; costalfältet smutshvitt, mot spetsen mer eller mindre mörkt; mellersta tibierna och tarserna brunaktiga, med en mörkare fläck mot spetsen; bakersta tibierna med brun linea; analklaffarna bruna med blek kant. Längd 5—6 millim.

Hane. Pannans intryckning djup, omvänt äggformig, slutande upptill ej i en djupt rundad, utan i en nästan tvär kurva och räckande högt upp emellan ögonen; främsta tarsen kort, bred, nästan halfrund, med största bredden nära basen; främsta tibian ofvantill mot spetsen starkt svälld och rundad; abdomens 3—4 bassegmenter undertill svarta, de följande merendels bleka, sällan svartaktiga.

Hona. Pannan konvex; främsta tarsen bredt knifförmig, starkt tillspetsad; abdomens 2 bassegmenter undertill svarta.

C. semistriata FIEB. Sp. 36, t. 2, f. 21; Hem. 95. — WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 150. — J. SAHLB. Syn. 290. — FLOR. Rhyn. Livl. I, 797. — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 602. — THOMS. Opuscul. I, 37. — SAUND. Hem. Heter. 337.

I stillastående vatten tämligen allmän i Skåne och Blekinge samt enligt FIEBER äfven i Lappland. I Norge träffad vid Enebak och Eidskogen.

***) De gula teckningarna på corium ej delade i rader genom längsgående svarta linier, fastän nära corii inre hörn mer eller mindre genombrutna; främsta tibian hos ♂ ej svälld till puckel.

12. *C. pallidula* J. SAHLB. Ofvan och under hvitgul; hufvudet stort, tydligen bredare än den smala och korta pronotum, hvars bakre hörn äro nästan räta, belägna innanför skuldrorna; pronotum ofvan med 7 smala, parallela, svarta tvärlinier; clavus med svarta, smala, nästan hela tvärlinier; corium med smala, föga afkortade, svarta, sammanstötande och därigenom nära inkanten bildande en längsgående, något slingrande svart, tämligen bred linea, som framtill är afbruten; membransömmen bred, blek, baktill åtföljd af en smalare svart linea; membranen med greniga, smala och slingrande svarta smålinier och svarta kanter; costalfältet blekt; benen helt bleka; mellanbenens klor $\frac{1}{3}$ längre än tarsen. Längd föga öfver 4 millim.

Hane. »Främsta tarsen bredt knifförmig, pannans afplattning räckande blott till ögonen och där begränsad af en upphöjd tvärlist». (SAHLB.).

Hona. Främsta tarsen smalt knifförmig; pannan konvex.

C. pallidula J. SAHLB. Not. ur Sällsk. pro Fn. & Fl. Fen. XI (1870), 306, ♂; Syn. 292, ♂.

Skiljes lätt från *C. Fabricii* genom betydligt mindre storlek och smalare form, vidare genom den bleka, hvitgula färgen, det stora hufvudet, som är betydligt bredare än pronotum o. s. v.

Vi hafva blott sett 1 exemplar, en ♀, af arten, funnen i Skåne af konservator ROTH. Hanen är beskrifven af J. SAHLBERG (l. c.) från Ryska Karelen och där funnen i en grop med lerbotten.

13. *C. nigrolineata* FIEB. Ofvan ljust grågul; abdomen undertill svart med de 2—3 sista segmenternas kanter gulaktiga; bröstet svart, frambröstloben och sidostyckena gulaktiga, vid basen jämte xyphus svarta; pronotum kort, med rundad bakkant, trubbiga, långt innanför skuldrorna belägna bakre hörn och 7—8 fina, svarta, i midten mer eller mindre sammanflytande tvärlinier, som äro mycket smalare än de gula mellanrummen; clavus med räta, fina, parallela, vid ändarna stundom greniga, svarta tvärlinier; corium nära costalfältet med gul kant, som är tämligen bred, i öfrigt med svarta, fina, oregelbundna, isynnerhet bakåt småtandade och greniga tvärlinier, som vid inkanten nära hörnet genomskäras af en kort, svart längslinia; membransömmen blek, utåt bredare, åtföljd af en svart linea; membranen med fina, vinklade, hieroglyfiska, bleka teckningar, som vid de svarta kanterna äro korta och parallela, costalfältet blekt eller smutshvitt, benen bleka, höfterna svarta; mellanbenens tarser vid spetsen bruna; bakersta tarsernas cilier smutsgula; analkläffarna gula med svartaktig basfläck. Längd 4—5 millim.

Hane. Pannans intryckning räckande till ögonen, i öfre kanten tvär; främsta tibian ej svälld; främsta tarsen bredt knifformig, i öfre kanten bågböjd, i nedre kanten vid basen snedt utdragen, bredare, spetsen skarp.

Hona. Pannan konvex; främsta tarsen såsom hos ♂, men smalare och vid basen undertill ej utdragen.

C. nigrolineata FIEB. Sp. 34, t. 2, f. 18; Hem. 96. — WALLENGR. Öfvers. af K. V. A. Förhandl. 1854, 149. — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 605. — *C. Fabricii* Var. *nigrolineata* J. SAHLB. Syn. 291. — SAUND. Hem. Het. 337.

Tämligen sällsynt i Skåne uti vatten på gräsbottnen. Anses af senare förf. såsom var. af följande art, hvilken den onekligen närmast liknar, men från hvilken den dock genast skiljes genom

den förhärskande grågula färgen, där de svarta teckningarna äro mycket fina och smalare än de ljusa; storleken är också något mindre samt uppehållsorten en annan; därjämte synes oss äfven framtarsens form hos ♂ vara något olika. *C. nigrolineata* THOMS. är en helt annan art än FIEBERS och vår, hvilken bland annat genast skiljes därigenom, att vår arts ♂ ej har främsta tibian svälld.

14. **C. Fabricii** FIEB. Ofvan svartbrun, undertill svart, med bleka, svartaktigt småfläckiga kanter; bröstet svart, frambröstloberna merendels svarta, sidostyckena gulaktiga, vid basen tämligen bredt svarta; pronotum kort, med rundad bakkant, trubbiga, långt innanför skuldrorna belägna bakre hörn, 7—8 tämligen breda, räta, stundom genombrutna, gula tvärlinier; clavus vid basen med räta, parallela, hela, gulaktiga tvärlinier, bakåt med något vågiga, greniga, mot inkanten stundom afbrutna, gulaktiga tvärlinier: corium med fina, afbrutna, vinkligt sammanstötande gulaktiga linier, som vid inre kanten genomskäras af en kort, svart, mer eller mindre tydlig längslinea; membransömmen smalt gul; corii yttre hörn blekt; membranen med små, hieroglyfiska, olika teckningar, utkanten svart; costalfältet svart, basen och spetsen bleka; benen bleka, höfterna svarta; främsta låren brunaktiga eller med brun basfläck; bakersta tarsens cilier svarta; analklaffarna svarta. Längd 5—6 millim.

Hane. Pannans intryckning räckande till ögonen, i öfre kanten bågformig, oftast begränsad af en upphöjd linea; främsta tibian ej svälld; främsta tarsen kort, bredt knifformig, öfre kanten bågformig, i nedre kanten rät, vid basen ej utdragen, bredare, spetsen skarp.

Hona. Pannan konvex; första tarsleden såsom hos ♂, men något smalare och undertill vid basen snedt utdragen.

C. Fabricii FIEB. Sp. 33, t. 2, f. 16; Hem. 98. — WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 149. — DOUGL. & SCOTT Ent. Month. Mag. V, 267. — J. SAHLB. Syn. 291. — FLOR. Rhyn. Livl. I, 796. — THOMS. Opuscul. I, 38. — SAUND. Hem. Heter. 337.

Allmän i S. Sveriges sötvatten, i synnerhet i dem med dybotten. I Vestmanland förekommer den ock, enligt exemplar, som därifrån för flera år sedan erhållits genom lektor JOHANSSON, men huru högt den hos oss stiger mot norden är ej känt. Inom

Finland är den nordligast anmärkt vid 62°. Inom Norge är den funnen vid Töien. Hos ej fullmogna individer är undre sidans svarta färg ej så utbredd som hos de äldre.

- (b) Pronotum kortare än, eller på sin höjd till längden lika med hjässan och med 5—6 gulaktiga tvärlinier. (Hjässan stundom utdragen och i midten något spetsig.)

15. **C. fossarum** LEACH. Ofvan svartbrun, undertill gulaktig; bröstets midt svart, sidostyckena bleka; xyphus svart med blek spets; pronotum kort, med räta, föga innanför skulderna belägna bakre hörn, och med 6 hela, räta, breda, gulaktiga tvärlinier; clavus med 4—5 fina, hela, räta, parallela, mot inkanten något bredare, gulaktiga tvärlinier vid basen och därefter med fina, oregelbundna, gulaktiga linier, som ej hinna inkanten; corium med vågiga, gulaktiga tvärlinier, genombrutna vid inkanten af en kort, svart längslinea samt vid utkanten af en arnan längre och otydligare; membransömmen smal, gulaktig, åtföljd af en svart linea; membranen med korta, afbrutna, gulaktiga, hieroglyfiska teckningar, men i midten utan sådana och i utkanterna bredt svartbrun; costalfältet blekgrått eller hvitaktigt; benen blekgula; analklaffarna bleka med svart mittelstreck. Längd omkring 6 millim.

Hane. Pannans intryckning aflång, ej djup, räckande något upp mellan ögonen; främsta tarsen bredt knifformig, öfre kanten snedt bågformig, vid basen högre än den på midten svällda tibian, undertill vid basen utdragen och därefter rät. i spetsen skarp; största bredden vid basen; abdomens 4—5 bassegmenter undertill svarta.

Hona. Pannan convex; främsta tarsen bredt halfmånformig, något böjd, vid basen undertill ej utdragen; främsta tibian ej svälld.

C. fossarum LEACH. Transact. Ent. XII, 17, 4. — FIEB. Sp. 32, t. 2, f. 15; Hem. 98. — WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 149. — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 610. — FLOR. Rhyn. Livl. I, 795. — J. SAHLB. Syn. 289. — THOMS. Opuscul. I, 37. — SAUND. Hem. Heter. 338.

Ganska allmän i stillastående vatten uti S. Sverige och troligen genom hela landet; enligt FIEBER i Lappland; ej anmärkt inom Norge.

Ann. Då det icke lyckats oss, att få se den af adj. THOMSON beskrifna art, som träffats vid Lund och Herrevadskloster, och vi själfva ej lyckats träffa den bland de många *Corisa*, som dels vi och dels konservator ROTH samlat i Skåne, nödgas vi här nedan blott i öfversättning intaga den beskrifning, som förf. gifvit samt den ännu omständligare, hvilken meddelats af DOUGLAS efter exemplar från Hebriderna, meddelade också åt J. SAHLBERG.

16. **C. prominula** THOMS. »Undertill blek, ofvan svart-brun; pannan utskjutande, mörkt lerfärgad; pronotum kort, med 6 bleka linier; linierna på clavus föga utvidgade, på corium fina och på längden genombrutna af 2 svarta. Längd 5—6 millim.

Hane. Pannan plattad, uppstigande blott till ögonen; främsta tarsen bredt knifformig, dess inre borstråd 2 gånger inbuktad, dragen mot spetsen, tibierna något svällda. Till benens färg och de sneda linierna på clavus ganska lik *C. semistriata*, men skild genom mindre storlek, kortare pronotum, som är knappt längre än den utskjutande pannan och med 6—7 bleka linier; genom undertill blek kropp, blott abdomens bas hos ♂ svart; genom finare linier på corium, hvilka ej bilda längsgående serier och af hvilka de mellersta sammanflyta. Från *C. fossarum* afviker den genom framskjutande panna, genom färgen och genom det något kortare opaka fältet af clavi sutur.» (THOMS. Opuscul. I, 38).

»Ofvan brunsvart, med mörkt gula teckningar; hufvudet mörkt lerfärgadt med utskjutande panna och framstående köl, som har en rad punkter på hvarje sida om sig. Pannans intryckning ganska svag och platt, sträckande sig till ögonens hörn. Pronotum kort, med 6 bleka linier. Clavus med fina, bleka räta linier, som vid basen äro sneda, men ej utvidgade; de öfriga inåt afkortade. Corium med oregelbundna bleka linier, som ofta sammanflyta utåt och genomskäras af 2 på längden gående, svarta linier, den ena nära framkanten och den andra, baktill bredare, nära clavus. Costalfältet mörkt lerfärgadt, i bashalfvan mörkare och ganska smalt. Membransömmen blek. Membranen bredt svart i kanterna och midten, för öfrigt med oregelbundna, bleka teckningar. Bröstat blekt. Benen smutsigt lergula, bakre tarserna blekare, med svarta cilier. Första parets tibier hos ♂ korta, svällda, tarserna bredt knifformiga, utåt rundade och förlängda till en spets. Första parets tibier hos ♀ ej svällda, och tarserna smalt knifformiga. Abdomen blek, basen hos ♂ svart. — Lik

C. fossarum, men därifrån skild genom mindre storlek, smärtare kroppsform, med mer parallela sidor, mer utskjutande panna, mer mörka teckningar o. s. v. Den liknar äfven *C. Scotti*, men skiljes därigenom, att den är tydligen bredare, första tarsen hos ♂ mycket bredare o. s. v.» (DOUGLAS Ent. Month. Mag. XII, 224.)

SAUNDERS, som sett de af DOUGLAS beskrifna exemplaren, säger dem vara ett mellanting emellan *C. Fossarum* och *C. Scotti* och anser arten tvifvelaktig samt beskrifver den därför ej. (Hem. Heter. 338.)

2:o) Pronotum med gul linea längs midten. (Halfvingarna och pronotum rasttrade; det opaka fältet upptager $\frac{1}{3}$ af clavi sutur och mellanbenens klor omkr. $\frac{1}{3}$ längre än tibierna.)

17. **C. Hellensii** SAHLB. Ofvan brunsvart, undertill gulvit; bröstets midt och abdomens bas svartaktiga; xyphus blek; hufvudet blekt; den baktill rundade pronotum ej längre än hjässan, med nästan räta bakre hörn, 4—5 parallela, smala, bleka tvärlinier, som längs midten genomskäras af en gul linea, och med bleka sidor; clavus med räta, föga vågiga, glesa, fina, bleka tvärlinier; corium med parallela, i inkant och utkant något afbrutna, vågiga, bleka tvärlinier; sömmen till clavus och membranen bleka; membranen med spridda, vinkliga och greniga, sammanstötande, bleka smålinier; för öfrigt i spetsen och inkanten svartaktig, utan teckningar; costalfältet, ben och analklaffar bleka. Längd knappt 5 millim.

Hane. Pannans fördjupning parallelogramformig, hinnande till ögonen och där tvärt begränsad genom en ansvällning; främsta tarsleden äggformigt och bredt kniflik, vid basen undertill utvidgad, i spetsen skarp.

Hona. Pannan konvex; främsta tarsleden föga smalare än hos ♂ samt knifformig, i spetsen skarp.

C. Hellensii SAHLB. Not. Fen. 11, 3. — FALL. Hem. 183. — J. SAHLB. Syn. 293. — FIEB. Sp. 26. t. 2, f. 6, ♂; Hem. 94. — WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 146. — THOMS. Opuscul. I, 39.

I smärre, rinnande vatten, såsom i bäckar, ganska sällsynt, men träffad både i Skåne och Lappland. Inom Finland funnen ända upp i Österbotten.

4. Subgen. *Arctocorisa* n. subg.

Kroppen tämligen bred med knappt parallela sidor. Pronotum och clavus rastrede, corium finare och otydligare rastred. Hufvudet med ögonen knappt bredare än pronotum, framtill ej kantigt utdraget; pannan hos ♂ fördjupad, hos ♀ konvex; ögonen nästan vidrörande hufvudets sidokant; pronotum med gulaktiga tvärlinier och framtill försedd med en köl, som räcker bakåt öfver minst 5—6 af de gula tvärlinierna och stundom är synlig nästan genom hela längden; halfvingarnas membransöm otydlig, för öfrigt äro de på corium försedda med, i mer eller mindre tydliga längsgående serier ordnade, oregelbundna gulaktiga, korta tvärlinier och på clavus, utom vid basen, med hieroglyfiska, gulaktiga teckningar; det opaka fältet af clavi sutur, utgörande föga mer än $\frac{1}{4}$ af suturens längd; mellanbenens klor lika långa med tarserna, som äro kortare än tibian; främsta tarsen ej orörligt sammanväxt med tibian, hvilken hos ♂ ej är i spetsen försedd med torne, men mot spetsen tilljocknad; buksegmenterna hos ♂ osymmetriska på högra sidan, och på samma sida finnes ryggens strigil.

Detta undersläkte har inom vår fauna endast följande tvenne arter:

- 1) Pronotum ej med mer än 8—9 gula tvärlinier; panna, bröst och sidostycken gula; abdomens bas undertill svartaktig; benen blekgula ... *variegata*.
- 2) Pronotum med 10—12 gula tvärlinier; pannan mörkare eller blekare brun; bröst och sidostycken svarta, med bleka kanter; abdomen brunaktig, med bleka kanter; åtminstone benens utkant brun *carinata*.

1. **C. variegata** WALLENGR. Ofvan svartbrun, panna och hjässa bleka; bröst och sidostycken gula; abdomens bas undertill svartaktig; den baktill långt utdragna pronotum med en framtill tydlig köl, som blott räcker till midten och därefter fint fortsättes baktill; vidare med 8—9 gulaktiga tvärlinier, hvaraf de mellersta ofta äro afkortade och sammanstötande; sidokanterna bleka och bakhörnen nästan räta; halfvingarna vid basen fint rastrede, med vinkliga, täta, tandade, gulaktiga tvärlinier, hvilka blott vid basen af clavus äro mera hela och parallella, men på corium delas till längsgående, otydliga serier genom 3 oregelbundna, otydliga, tandade och knappt sammanhängande, svartaktiga längslinier,

så att de gula teckningarna synas mer spridda och serierna mindre tydligt framstå; membransömmen utplånad genom de gulaktiga teckningarna; membranen med spridda, afkortade, vinkliga, på midten mindre täta och längre, i spetskanten strålförmiga, i inkanten räta och parallela, gulaktiga smålinier, utkanten svartaktigt; costalfältet blekt, i yttre kanten knappt brunaktigt; benen gula, de mellerstas tibier och tarser i spetsen smalt svartaktiga; de bakerstas tarser med svarta cilier. Längd omkring 8 millim.

Hane. Pannans fördjupning bred, äggformig, räckande öfver ögonens nedre hörn; främsta tibian krökt, mot spetsen tilltjocknad; främsta tarsen lång, smalt och rundadt knifformig.

Hona. Pannan konvex; främsta tibian ej tilltjocknad, främsta tarsen såsom hos ♂, men smalare.

C. variegata WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 148. —

C. intricata DOUGL. & SCOTT Ent. Month. Mag. V, (1869) 295.

Högst sällsynt. Endast funnen i n. ö. Skåne i en liten insjö med dybotten långt från hafvet, i närheten af Trolle-Ljungby. Äfven funnen i Fiveshire i Britannien.

Obs. SAUNDERS anser den vara identisk med följande art, från hvilken den dock genast skiljes genom mindre storlek, mindre antal gula linier på pronotum, och dennas kortare köl, kroppens undertill blekare färg, halfvingarnas gula teckning, som är mera spridd och otydligare delad i serier samt slutligen genom formen på framtarsen hos ♂, hvarjämte uppehållsorten synes vara en annan. DOUGLAS, som sett original exemplar till vår första beskrifning, har förklarar sin *C. intricata* vara identisk med vår art. Den liknar också FIEBERS *C. Germari*, men denna är större, pannans intryckning hos ♂ räcker knappt öfver ögonens hörn, bröstet och sidostyckena äro svartaktiga o. s. v.

2. **C. carinata** SAHIB. Ofvan svartbrun; undertill brunaktig, i kanterna mer eller mindre bredt gulaktig; bröstets midt, sidostyckenas och abdomens bas svarta; den baktill långt utdragna pronotum med en framtill tydlig köl, som räcker öfver midten och fortsätter därefter tydligt långt bakåt; vidare med 10—12 gulaktiga tvärlinier, hvaraf de mellersta äro där och hvar delade och sammanstötande, och de bakre ofta nästan utplånade af den mörka grundfärgen, sidokanterna mörka, och bakre hörnen nästan räta; halfvingarna vid basen fint rasttrade, med täta, vinkliga, hieroglyfiska, gulaktiga smålinier, som blott vid basen af clavus äro mera sammanhängande och nästan parallela, men på corium

delas till tydligare längsgående serier genom 4 längsgående, särdeles i disken ganska tydliga, breda, men oregelbundna, svarta linier; membransömmen utplånad genom de gulaktiga teckningarna; membranen med vinkliga och greniga, nästan fortlöpande, i inkanten tätare, nästan parallela, gulaktiga teckningar, utkanten svartaktig; costalfältet smutshvitt eller mer eller mindre brunaktigt; benen åtminstone längs utkanten, men ofta helt brunaktiga, låren mot basen alltid bleka; bakersta tarserna med svarta cilier. Längd 9—10 millim.

Hane. Pannans fördjupning djup, aflång, räckande in emellan ögonen till deras öfre framhörn; främsta tibian krökt, smal vid basen, men utåt tilltjocknad; främsta tarsen lång, parallelogramartadt knifformig, med trubbig spets, nära basen vriden och inböjd.

Hona. Pannan konvex; främsta tibian ej svälld, främsta tarsen skärformig.

C. carinata SAHLB. Not. Fen. 12, 4. — FALL. Hem. 184. — J. SAHLB. Syn. 294. — SAUND. Hem. Heter. 340. — *C. cognata* FIEB. Hem. 99. — *C. Sharpi* DOUGL. & SCOTT Ent. Month. Mag. V, 265 ♀; VI, 247, ♂.

Sällsynt; förekommer i sötvattensamlingar på hafsklippor och på fjällen i Lappmarken. Sydligast funnen på öarna Bonden och Långön i Bohuslänska skärgården ej långt från Kristinebergs zool. station af kand. H. WALLENGREN. I Norge funnen vid Kristiania och vid Bodö. Inom Britannien anmärkt på fjäll vid 2,000 fot öfver hafvet och där i sällskap med *Dytiscus lapponicus*.

5. Subgen. *Glænocorisa* THOMS.

(*Oreinocorixa* B. WHITE 1873).

Kroppen tämligen smal, med nästan parallela sidor. Pronotum och clavus rastrerade, corium nästan slät; hufvudet med de konvexa ögonen tydligen bredare än pronotum, framtill ej kantigt, men något rundadt-utdraget, och ögonen lämnande sidokanten obetäckt, dess bakkant starkt kölformigt uppböjd; pannan hos båda könen intryckt plattad; pronotum med gulaktiga tvär-linier och framtill försedd längs midten med en köl, som räcker

öfver minst 5—6 af de gula tvärlinierna och bakåt småningom försvinner; halfvingarnas membransöm otydlig, för öfrigt på corium med afkortade, gulaktiga, otydliga smålinier; det opaka fältet af clavi sutur utgörande nästan hälften af suturens längd; mellanbenens klor kortare än tarserna, som äro lika långa med tibierna; främsta tarsen ej orörligt sammanväxt med tibian, som hos ♂ ej är i spetsen försedd med torne, men har kölad rygg; buksegmenterna hos ♂ osymmetriska på högra sidan och på samma sida finnes ryggens strigil.

Till vår fauna hör ej mer än följande enda art af detta undersläkte, som kommer närmast subgenus *Cymatia* till formen.

1. **C. cavifrons** THOMS. Ofvan svartbrun, något violett glänsande; abdomen undertill svartaktig, med blek kant; bröst och sidostycken svarta, i kanten bleka; hufvudet blekt, hjässan brun; den korta, baktill vinkligt utdragna pronotum med framtill skarp, men baktill försvinnande köl, 8—10 gulaktiga, merendels föga tydliga tvärlinier och nästan räta bakre hörn; clavus med vågiga, genombrutna, gulaktiga, ofta otydliga tvärlinier, som vid basen äro nästan hela; corium med afkortade, vinkliga, närstående, gulaktiga, mer eller mindre tydliga tvärlinier; membran-sömmen utplånad; membranen med hieroglyfisk, gulaktig teckning, som är kort och parallel i inre kanten, men alla kanterna svarta, enfärgade; mellanbenens lår brunaktiga, mot basen bleka, tibier och tarser brunaktiga; bakersta benen smutsgula, bredt svarta i kanterna, tarserna med långa, svarta cilier. Längd 9—10 millim.

Hane. Pannans fördjupning oval, räckande långt in emellan ögonen till dessas öfre kant; främsta låren med kölad, sammantryckt rygg; främsta tibian långsträckt tresidig, vid basen bred, spetsen skarp.

Hona. Pannan till ögonens midt platträckt; främsta låren afrundade; främsta tarsen halfmånformig, vid basen ej utvidgad.

C. cavifrons THOMS. Opuscul, I, 22. — J. SAHLB. Syn. 295. — SAUND. Hem. Heter. 341, t. 31, f. 8. — *C. alpestris* B. WHITE in litt. — DOUGL. & SCOTT Ent. Month. Mag. VI (1870), 248. — *C. carinata* ZETT. Ins. Lapp. 285. — FIEB. Sp. 38; Hem. 99. — WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 150 (exclus. syn. SAHLB. & FALL).

Sällsynt i Skåne (Farhult). I Norge träffad vid Kristiania. Är allmänare i halföns norra delar och förekommer äfven i vattensamlingar på fjällen högt öfver hafsytan.

6. Subgen. *Cymatia* FLOR.

Kroppen tämligen smal, något platt, pronotum och halfvingar punkterade, ej rastrerade; hufvudet med ögonen tydligen bredare än pronotum; ögonen ej betäckande hufvudets sidokanter; pannan hos båda könen afplattad; hjässan framstående, bildande skarp vinkel framtill mellan ögonen; den korta pronotum med rundade bakhörn och utan gula tvärlinier, men framtill med längre eller kortare köl; det opaka fältet på clavi sutur nästan upptagande hälften af hela suturens längd; mellanbenens klor betydligt kortare än tarsen; den smala och med klo beväpnade främsta tarsen sammanväxt med den korta tibian, som hos ♂ ej är försedd med torne i spetsen; buksegmenterna hos ♂ osymmetriska på högra sidan, och ryggen utan strigil.

Undersläktet har inom vår världsdel liksom inom vår fauna ej mer än följande två arter:

- 1) Halfvingarna med från corium tydligen afskild membran; flygvingar finnas; hufvud och pronotum nästan lika långa *Bonsdorffii*.
- 2) Halfvingarna utan tydligt afskild membran, flygvingar saknas; hufvudet nästan 3 gånger så långt som pronotum *coleoprata*.

I. **C. Bonsdorffii** SAHLB. Ofvan brunaktig, undertill gul (♀), bröst och buk mer eller mindre brunaktiga (♂); den dubbelt bredare än långa pronotum framtill i midten med en längre köl; halfvingarna med oregelbundna, gulaktiga, på tvären ställda smålinier, som vid basen af clavus äro nästan hela och bredast, men därefter afkortade och sammanflytande, på corium äro de fina, korta, sammanstötande och nästan nätformiga; membransuturen tydlig, gulaktig; membranen med korta, fina, nästan nätformiga, gulaktiga smålinier; costalfältet blekt; benen gula; 2:dra parets tibier och tarser i spetsen bruna, 3:dje parets tibier och tarser brunaktiga. Längd omkr. 6 millim.

Hane. Första tarsen sylformig, med tvär spets och stark klo.

Hona. Första tarsen såsom hos ♂, men med finare klo.

C. Bonsdorffii SAHLB. Not. Fen. 13. — FALL. Hem. 184. — FIEB. Sp. 39, t. 2, f. 28; Hem. 90. — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 613. — FLOR. Rbyn. Livl. I, 801. — J. SAHLB. Syn. 296. — SAUND. Hem. Heter. 341. — WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 150. — THOMS. Opuscul. I, 40.

Tämligen spridd. Uppehåller sig isynnerhet i sakta rinnande åar och bäckar; träffad där och hvar i Skåne, Småland (kand. HOLMQVIST) samt i Jemtland och Dalarne (BOHEMAN); äfven i Lappland (FIEB.). Inom Finland träffad nordligast vid 66°. Inom Norge ej ännu anmärkt.

2. **C. coleoptrata** FABR. Ofvan gulbrun, undertill gul (♀), bröstets midt och abdomens bas brunaktiga (♂); den omkring 4 gånger bredare än långa pronotum, framtill med en mycket kort köl; halfvingarna med 2 långsgående, mer eller mindre tydliga, bruna band; membranen ej från corium afskild; costalfaltet blekt; fötterna gula, 2:dra parets tibier och tarser i spetsen bruna, 3:dje parets tarser ofta brunaktiga, med bruna cilier. Längd omkr. 3 millim.

Hane. Främsta tarsen sylformig, med trubbig spets och grof klo.

Hona. Främsta tarsen såsom hos ♂, men med finare klo.

Sigara coleoptrata FABR. E. S. IV, 60. — *Covisa coleoptrata* SAHLB. Not. Fen. 14. — FALL. Hem. 185. — FIEB. Sp. 40, f. 29; Hem. 90. — DOUGL. & SCOTT Brit. Hem. 614. — J. SAHLB. Syn. 297. — SAUND. Hem. Heter. 342, t. 31, f. 9. — FLOR. Rhyn. Livl. I, 800. — WALLENGR. Öfvers. K. V. A. Förhandl. 1854, 151. — THOMS. Opuscul. I, 40.

Tämligen sällsynt, men spridd i Skåne; en gång funnen i Skeldervikens salta hafsvatten (kand. H. WALLENGRÉN). Det nordligaste ställe inom Sverige, därifrån förf. sett arten är Upsala. Inom Norge är den ej anmärkt.

Till Landtbruksstyrelsens entomolog för innevarande år är herr SVEN LAMPA antagen.
